

N:o 1.

Ank. till Riksd. Kansli den 5 Maj 1877, kl. 10 f. m.

Utlåtande, i fråga dels om afdrag å Kronan behållen ränta af frälse-, skatte- och kronohemman och lägenheter, dels ock om grundskatternas afskrifvande.

Sedan Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna nådiga proposition (N:o 4) om afdrag å kronan behållen ränta af frälse-, skatte- och kronohemman och lägenheter blifvit remitterad till Stats-Utskottet, som jemväl fått till sig hänvisad en inom Andra Kamraren af Herr *Ola Andersson* väckt motion (N:o 118) om grundskatternas afskrifvande, samt Stats-Utskottet öfverlemnad dessa ärenden åt det i enlighet med § 47 Riksdagsordningen sammansatta Stats- och Bevillnings-Utskottet, har sist nämnda Utskott nu företagit dessa frågor till behandling och får deröfver afgifva utlåtande.

Omförmälda Kongl. proposition är af följande lydelse:

»Kongl. Maj:t, som i proposition af denna dag föreslagit Riksdagen att åt rote- och rusthållare medgifva en lättnad i rustnings- och roteringsbesväret, uppgående till tio procent af dess uppskattade medelvärde, och som anser, att så mycket som motsvarar omkring tio procent af de kronan behållna grundskatternas hela belopp samtidigt kan eftergifvas, vill alltså, under förbehåll af Riksdagens bifall till den likaledes under denna dag afgifna proposition om lika bevillning för all fast egendom, härmed föreslå:

att från och med år 1878, och så länge den sålunda bestämda fastighetsbevillningens förhållande till annan bevillning efter andra artikeln ej varder rubbadt, åt de skattskyldige medgifves ett afdrag af femton procent å den kronan behållna räntan af frälse-, skatte- och kronohemman och lägenheter; dock så

att afdrag icke må ega rum å ränta, som för hemmansnummer eller lägenhet ej öfverstiger en krona;

att afdrag icke heller medgifves för

a) de i jordeboken i särskild kolumn uppförda presternas utlagor;

Bih. till Riksd. Prot. 1877. 4 Saml. 2 Afd. 1 Häft.

- b) räntor af sådana, sedan år 1809 till enskilde under eganderätt öfverlätna^{af} egendomar, hvilka före öfverlåtelsen icke innehafts med stadgad åborätt, nemligen: rekognitionshemman, jagbackar, utmarken på Öland, fisken, öfverloppsmarker i de norra länen, kronoskogar och skogslotter, som enligt Rikets Ständers skrifvelse den 13 Juni 1818 och Kammarkollegii cirkulär den 14 April 1824 till enskilde försålt eller till vederlag för mulbetesrätt upplåtits, samt andra egendomar, som jemlikt särskilda Kongl. bref till enskilde försålt, äfvensom räntor, som äro åsatta skogsområden, hvilka gifvits i ersättning för privilegierad stockfångst, eller strömfall och slotterlägenheter, hvilka tills vidare äro åt enskilde upplätta;

att bestämmelsen om afdrag icke heller har tillämpning å sådan ränta, som ännu kan finnas påförd till statsverket indragna och för dess räkning utarrenderade egendomar, eller å ränta, som boställsinnehafvare eller dess rättssinnehafvare kan vara skyldig att under viss tid till statsverket eller till efterträdaren erlægga; samt

att, der vid afdragets beräkning för hemmansnummer eller lägenhet uppstår bråk af öre, afdraget må beräknas till närmast högre öretal.»

Enligt hvad som inhemtas af det vid Kongl. Maj:ts den 12 sistlidne Januari aflätta nådiga proposition, N:o 1, angående statsverkets tillstånd och behof fogade statsrådsprotokoll öfver finansärenden för den 30 December 1876 (Bil. N:o 6 f), har det här föreslagna afdrag å räntan, med stöd af Riksdagens i underdånig skrifvelse den 24 Maj 1873 uttalade åsigt att frågan om rustnings- och roteringsbesvärens upphörande icke lämpligen borde afgöras annat än i sammanhang med frågan om grundskatterna, blifvit stäldt i samband med Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflätta förslag om vissa lindringar i rustnings- och roteringsbesvären. Sedan emellertid genom Kamrarnes den 20, 21 och 23 sistlidne April fattade skiljaktiga beslut sist nämnda fråga äfvensom den dermed i sammanhang stående om utsträckt öfningstid för beväringsmanskapet vid denna riksdag förfallit, har dermed äfven den förutsättning, som, enligt hvad^{af} förberördt^{är}, legat till grund för den föreslagna tillfälliga eftergiften å räntan, upphört.

Utskottet, som hyser den åsigt, att någon afskrifning af grundskatterna icke bör ega rum utan i sammanhang med införande af en för landets försvar betryggande härordning, får, på grund af hvad sålunda förekommit, hemställa,

I:o att ifrågavarande Kongl. proposition icke måtte af Riksdagen bifallas.

Beträffande Herr Ola Anderssons förberörda motion, innefattande förslag om grundskatternas afskrifning antingen under 33 $\frac{1}{3}$ år med 3 procent årligen, eller med 10 procent första året och derefter 5 procent hvart annat år, eller ock slutligen med 33 $\frac{1}{3}$ procent att börja med år 1878, allt dock under den förutsättning, att enahanda afskrifning beslutes i fråga om alla indelningsverkets kostnader, får Utskottet på grund af här ofvan anförda skäl hemställa,

2:o att denna motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 Maj 1877.

På Sammanatta Utskottets vägnar:

ROB. MONTGOMERY CEDERHJELM.

Reservation:

af Herr Grefve *A. E. K. Mörner*: »Emot Stats-Utskottets Utlåtande N:o 93 den 6 Maj 1873, i anledning af väckta motioner angående grundskatterna och indelningsverket, afgaf jag en reservation, så lydande:

»Då, enligt hvad obestriddt torde vara, frågorna om försvarsväsendets ordnande och indelningsverkets bibehållande eller afskaffande äro så nära förenade, att en tillfredsställande lösning af den ena ej kan vinnas utan att samtidigt äfven den andra af dessa frågor nöjaktigt löses, men deremot försvarsväsendets ordnande väl icke kan anses egentligen beröra frågan om grundskatternas afskrifning eller aflösning, som är ett för sig fristående ärende, i följd hvaraf detta ej heller bör oskiljaktigt förbindas med eller göras beroende af de beslut, som kunna i afseende å försvarsväsendets ordnande och indelningsverket fattas; så har jag icke kunnat godkänna den åsigt, som utgör grunden för Utskottets förslag, å hvilket jag derföre får vördsamt tillstyrka afslag.»

I öfverensstämmelse med de sålunda uttalade åsikter, som jag fortfarande oförändrade omfattar, har jag icke kunnat godkänna den uti Sammanatta Utskottets nu afgifna utlåtande anförda motivering.»
